

Vedlegg 2

Sjekkliste for vurdering av en kvalitativ studie

Hvordan brukes sjekklisten?

Sjekklisten består av tre deler:

- A: Innledende vurdering
- B: Hva forteller resultatene?
- C: Kan resultatene være til hjelp i praksis?

I hver del finner du underspørsmål og tips som hjelper deg å svare. For hvert av underspørsmålene skal du krysse av for «ja», «nei» eller «uklart». Valget «uklart» kan også omfatte «delvis».

Om sjekklisten

Sjekklisten er inspirert av: Critical Appraisal Skills Programme (2018). *CASP checklist: 10 questions to help you make sense of qualitative research*. <https://casp-uk.net/casp-tools-checklists/>. Hentet: 15.10.2020.

Sjekklisten er laget som et pedagogisk verktøy for å lære kritisk vurdering av vitenskapelige artikler. Hvis du skal skrive en systematisk oversikt eller kritisk vurdere artikler som del av et forskningsprosjekt, anbefaler vi andre typer sjekklistor. Se www.helsebiblioteket.no/kunnskapsbasert-praksis/kritisk-vurdering/sjekklistor

Kritisk vurdering av:

Wassenaar, A., van den Boogaard, M., van der Hooft, T., Pickkers, P., & Schoonhoven, L. (2015). 'Providing good and comfortable care by building a bond of trust': nurses' views regarding their role in patients' perception of safety in the intensive care unit. *Journal of clinical nursing*, 24(21-22), s. 3233–3244. <https://doi.org/10.1111/jocn.12995>

- Høy poengsum: 8/8.

Del A: Innledende vurdering

1. Er formålet med studien klart formulert?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips:

- Hva ville forskerne finne svar på (problemstilling)?
- Hvorfor ville de finne svar på det?
- Er problemstillingen relevant?

Kommentar:

Forskerne ville definere og forstå intensivsykepleiernes mening/syn angående deres rolle i pasientenes trygghetsoppfatning på intensivavdeling for å oppnå en konseptuell beskrivelse av deres

rolle. Forskerne mente at funn i denne studien kunne føre til teoriutvikling om dette temaet i fremtidig forskning. Problemstillingen er relevant for bacheloroppgavens problemstilling.

2. Er kvalitativ metode hensiktsmessig for å få svar på problemstillingen?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips:

- Har studien som mål å forstå og belyse, eller beskrive fenomen, erfaringer eller opplevelser?

Kommentar:

Kvalitativ metode er hensiktsmessig for å få svar på problemstillingen, for studien har som mål å forstå og definere/beskrive sykepleiernes mening/syn i forhold til deres rolle i pasientenes oppfatning av trygghet på intensivavdeling, basert på sykepleiernes egne opplevelser og erfaringer.

3. Er utformingen av studien hensiktsmessig for å finne svar på problemstillingen?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips:

- Er valg av forskningsdesign begrunnet? Har forfatterne diskutert hvordan de bestemte hvilken metode de skulle bruke?

Kommentar:

Forskerne har begrunnet designvalget ved å gjenta problemstillingen, men også trekke frem at trygghetsoppfatning er et psykososialt og subjektivt fenomen, som ikke ble utforsket tidligere.

4. Er utvalgsstrategien hensiktsmessig for å besvare problemstillingen?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips: Når man bruker for eksempel strategiske utvalg er målet å dekke antatt relevante sosiale roller og perspektiver. De enhetene som skal kaste lys over disse perspektivene er vanligvis mennesker, men kan også være begivenheter, sosiale situasjoner eller dokumenter. Enhetene kan bli valgt fordi de er typiske eller atypiske, fordi de har bestemte forbindelser med hverandre, eller i noen tilfeller rett og slett fordi de er tilgjengelige.

- Er det gjort rede for hvem som ble valgt ut og hvorfor?
- Er det gjort rede for hvordan de ble valgt ut (utvalgsstrategi)?
- Er det diskusjon omkring utvalget, for eksempel hvorfor noen valgte å ikke delta?
- Er det begrunnet hvorfor akkurat disse deltagerne ble valgt?
- Er karakteristika ved utvalget beskrevet (for eksempel kjønn, alder, sosioøkonomisk status)?

Kommentar:

Utvalgsstrategien er gjort rede for. For å kunne delta på studien måtte sykepleierne være autoriserte intensivsykepleiere og jobbe på intensivavdeling på universitetssykehus i Nederland. Det ble sikret variasjon i studiedeltakernes kjønn, alder, arbeidserfaring og avdeling de jobbet på, og

studiedeltakerne ble tilfeldig utvalgte utfra ulike grupper. Studiedeltakerne fikk et økonomisk insentiv på tjue euro for å delta, som kunne ha påvirket deres villighet til å delta. To sykepleierne nektet å delta uten å uttrykke grunn til det. Deltakerne ble valgt for de oppfylte inklusjonskriteriene.

5. Ble dataene samlet inn på en slik måte at problemstillingen ble besvart?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips: Datainnsamlingen må være omfattende nok i både bredden (typen observasjoner) og i dybden (graden av observasjoner) om den skal kunne støtte og generere fortolkninger.

- Ble valg av setting for datainnsamlingen begrunnet?
- Går det klart frem hvilke metoder som ble valgt for å samle inn data? For eksempel intervjuer (semistrukturerte dybdeintervjuer, fokusgrupper), feltstudier (deltagende eller ikke-deltagende observasjon), dokumentanalyse, og er det begrunnet hvorfor disse metodene ble valgt?
- Er måten dataene ble samlet inn på beskrevet, for eksempel beskrivelse av intervjuguide?
- Er metoden endret i løpet av studien? I så fall, har forfatterne forklart hvordan og hvorfor?
- Går det klart frem hvilken form dataene har (for eksempel lydopptak, video, notater)?
- Har forskerne diskutert metning av data?

Kommentar:

Metoden ble ikke endret i løpet av studien. Det ble gjort et lydopptak av intervjuene samtidig som intervjueren laget notater i løpet av og i etterkant av intervjuene for å kunne huske observasjonene av nonverbal atferd/kroppsspråk.

6. Ble det gjort rede for bakgrunnsforhold som kan ha påvirket fortolkningen av data?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips:

- Har forskeren vurdert sin egen rolle, mulig forutinntatthet og påvirkning på:
 - a. utforming av problemstilling
 - b. datainnsamling inkludert utvalgsstrategi og valg av setting
 - c. analyse og hvilke funn som presenteres
- På hvilken måte har forskeren gjort endringer i utforming av studien på bakgrunn av innspill og funn underveis i forskningsprosessen?

Kommentar:

En forsker var autorisert intensivsykepleier, som kunne ha medført økt risiko for skjevheter. Det ble imidlertid igangsatt ulike tiltak for å forebygge skjevheter i forskningsprosessen i denne sammenheng, som tilbakemeldinger fra kollegaer og diskusjoner, samtidig som å velge studiedeltakerne fra et annet sykehus enn sykehuset forskeren jobbet på.

7. Er etiske forhold vurdert?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips:

- Er det beskrevet i detalj hvordan forskningen ble forklart til deltagerne for å vurdere om etiske standarder ble opprettholdt?
- Diskuterer forskerne etiske problemstillinger som ble avdekket underveis i studien? Dette kan for eksempel være knyttet til informert samtykke eller fortrolighet, eller håndtering av hvordan deltagerne ble påvirket av det å være med i studien.
- Dersom relevant, ble studien forelagt etisk komité?

Kommentar:

Utvalgte studiedeltakerne ble informert om studien via e-post med informasjon om studien. studien ble godkjent av en medisinskundersøkelses etisk komité. Datahåndtering var i tråd med nederlandsk lov om vern av personopplysninger. Det ble også sikret fortrolighet og anonymitet i datahåndteringsprosessen. Dessuten, enhver studiedeltaker ga et informert samtykke i forkant av intervju.

8. Går det klart frem hvordan analysen ble gjennomført? Er fortolkningen av data forståelig, tydelig og rimelig?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips: En vanlig tilnærmingstype ved analyse av kvalitative data er såkalt innholdsanalyse, hvor mønstre i data blir identifisert og kategorisert.

- Er det gjort rede for hvilken type analyse som er brukt, for eksempel grounded theory, fenomenologisk analyse, etc.?
- Er det gjort rede for hvordan analysen ble gjennomført, for eksempel de ulike trinnene i analysen?
- Ser du en klar sammenheng mellom innsamlede data, for eksempel sitater og kategoriene som forskerne har kommet frem til?
- Er tilstrekkelige data presentert for å underbygge funnene? I hvilken grad er motstridende data tatt med i analysen?

Kommentar:

Det ble brukt Corbin and Strauss grounded theory tilnærming både i datainnsamling og dataanalyse, nærmere bestemt for å definere og forstå innsamlet data. Det ble gjort rede for måten analysen ble gjennomført på. Det er en klar sammenheng mellom sitatene presentert i studien og definerte kategorier.

Basert på svarene dine på punkt 1–8 over, mener du at resultatene fra denne studien er til å stole på?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Del B: Hva er resultatene?

9. Er funnene klart presentert?

☒ Ja – ☐ Nei – ☐ Uklart

Tips: Kategoriene eller mønstrene som ble identifisert i løpet av analysen kan styrkes ved å se om lignende mønstre blir identifisert gjennom andre kilder. For eksempel ved å diskutere foreløpige slutninger med studieobjektene, be en annen forsker gjennomgå materialet, eller få lignende inntrykk fra andre kilder. Det er sjeldent at forskjellige kilder gir helt like uttrykk. Slike forskjeller bør imidlertid forklares.

- Er det gjort forsøk på å trekke inn andre kilder for å vurdere eller underbygge funnene?
- Er det tilstrekkelig diskusjon om funnene både for og imot forskernes argumenter?
- Har forskerne diskutert funnenes troverdighet (for eksempel triangulering, respondentvalidering, at flere enn en har gjort analysen)?
- Er funnene diskutert opp mot den opprinnelige problemstillingen?

Kommentar:

Andre kilder ble trukket inn i diskusjonen for å vurdere og underbygge funnene, samtidig som diskusjon med argumenter for og imot. Forskerne har også diskutert funnenes troverdighet. Det ble brukt forskernes triangulering, der forskerne diskuterte om deres ulike oppfattelser og dataanalysen. Funnene ble diskutert opp mot den opprinnelige problemstillingen. Funnene ble kategorisert i fire hovedtemaer, som var: informering av intensivpasientene, å bruke pårørende som ressurs, intensivsykepleiernes holdninger og kompetanse, samt å sikre fysisk trygghet.

Del C: Kan resultatene være til hjelp i praksis?

10. Hvor nyttige er funnene fra denne studien?

Tips: Målet med kvalitativ forskning er ikke å sannsynliggjøre at resultatene kan generaliseres til en bredere befolkning. I stedet kan resultatene være overførbare eller gi grunnlag for modeller som kan brukes til å prøve å forstå lignende grupper eller fenomen.

- Har forskerne diskutert studiens bidrag med hensyn til eksisterende kunnskap og forståelse, vurderer de for eksempel funnene opp mot dagens praksis eller relevant forskningsbasert litteratur?
- Har studien avdekket behov for ny forskning?
- Har forskerne diskutert om, og eventuelt hvordan, funnene kan overføres til andre populasjoner eller andre måter forskningen kan brukes på?

Kommentar:

Studien fremhever viktigheten av at intensivsykepleiere er mer bevisste på sin rolle i å fremme oppfattelsen av trygghet hos intensivpasientene. Studien påpeker også at det finnes behov for å

utvikle intervensjoner med formål å forbedre intensivsykepleiernes syn på egen rolle i denne sammenheng. Samtidig understrekes det at betydningen av at intensivpasientene føler seg trygg på en intensivavdeling bør være et tema i intensivsykepleiernes utdanning, men også i klinisk praktisk.